

RIGSFÆLLESSKABETS HISTORIE

Lærervejledning

Udgivelsesår: 2016 – opdateret 2021

Fag: Historie

Sider i alt: 3

I år 2021 er det 300 år siden, at missionæren Hans Egede gik i land på Grønland. En landgang, der fik stor betydning for forholdet mellem Grønland og Danmark. I den forbindelse er undervisningsforløbet til serien 'Rigsfællesskabets historie' fra 2016 blevet opdateret, så I kan få glæde af den aktuelle begivenhed det ude i klasserne.

Formål

Formålet med undervisningsforløbet er at give eleverne et indblik i det lange og til tider komplicerede forhold mellem rigsfællesskabets tre aktører: Danmark, Grønland og Færøerne.

Igennem arbejdet med undervisningsforløbet vil eleverne lære, hvordan forholdet mellem henholdsvis Danmark og Grønland og Danmark og Færøerne er gået fra at være kolonier til at være mere samarbejdende parter.

Forløbets opbygning

Forløbet er hovedsageligt opbygget af klip fra tv-serien 'Rigsfællesskabets historie' fra 2016. Der er tre emner i forløbet:

- Grønland og Danmark
- Færøerne og Danmark
- Knas i rigsfællesskabet?

De to første emner giver et historisk overblik over brud og kontinuitet i forholdet mellem de to parter. 'Knas i rigsfællesskabet?' handler om nogle af de perioder i rigsfællesskabet, der på hver sin måde har sat fællesskabet på en prøve.

Emnerne 'Grønland og Danmark' og 'Færøerne og Danmark' indeholder klip fra serien med tilhørende opgaver fordelt på følgende tre tidsperioder:

- Tiden før 2. verdenskrig
- 2. verdenskrig
- Tiden efter 2. verdenskrig

Arbejdsopgaverne har til formål at give et historisk overblik via redegørende, undersøgende og diskuterende opgaver.

I emnet 'Knas i rigsfællesskabet?' skal eleverne arbejde specifikt med en case, der har sat rigsfællesskabet på en prøve, og derudfra diskutere, hvordan begivenheden har påvirket fællesskabet, og hvordan det kommer til at gå i fremtiden. Der er to emner om Færøerne og fem om Grønland:

- **'Opstand i Klaksvig'**: Om en af de mest spændte episoder mellem Færøerne og Danmark i nyere tid.

- **'Sildekrigen mellem Færøerne og EU'**: Om dengang Færøerne forsøgte at gå enegang imod EU's fiskekvoter, og Danmark stod i en dobbeltrolle som mægler.
- **'Atomvåben på Grønland'**: Om da man fandt ud af, at Danmark havde givet USA tilladelse til at opmagasinere atomvåben på Grønland uden Grønlands samtykke.
- **'Undskyldning til grønlandske børn'**: Om at nuværende statsminister, Mette Frederiksen, i 2020 gav en offentlig undskyldning til en gruppe grønlandske børn, der var blevet tvangsflyttet til Danmark efter krigen.
- **'Er Grønland til salg?'**: Om den amerikanske præsident Donald Trump, der fremsatte et ønske om at købe Grønland.
- **'Grønlands fremtid'**: Om Grønlands fremtid for nutidens unge grønlandere, og at statuen af missionæren Hans Egede blev udsat for hærværk i 2020.

Arbejdet med forløbet

Man kan arbejde med undervisningsforløbet på to måder:

1. At forløbet står alene under emnet 'Rigsfællesskabets historie', hvor klassen arbejder med kernestof som 'kultur og kulturmøder', 'stats- og nationaldannelser' eller 'historiebrug og -formidling'.
2. At forløbet indgår i et større forløb om for eksempel kolonisering, afkolonisering efter 2. verdenskrig eller historiebrug og -formidling.

Vælger du som underviser at gennemføre forløbet som et selvstændigt emne, kan det være en fordel at lave en introduktion først. Introduktionen kan give eleverne en klar forståelse af formålet. Nemlig, at rigsfællesskabet er et både langt og kompliceret forhold, men at forholdet også er gået fra kolonialisme til selvstyre.

Anvender du forløbet som en del af et større forløb om for eksempel kolonisering, så er det en fordel kun at 'plukke' de dele af forløbet, der omhandler dette. Her er det vigtigt, at du og klassen får skabt sammenhæng mellem for eksempel den spanske eller engelske kolonisering og den danske i både Nordatlanten, på de Vestindiske Øer og i Fjernøsten.

I de konkrete undervisningssituationer vil det give mening at opdele klassen i mindre grupper, der arbejder med forskellige dele af forløbet.

Opgaverne indeholder en del diskussionsspørgsmål, og der er derfor en fordel, at eleverne arbejder i grupper på min. to personer. Drøftelserne kan efter gruppearbejdet tages op på klassen for at høre forskellige vurderinger. Men man kan også lade grupperne træne skriftlighed ved at lade dem aflevere deres svar i skriftlig form.

Andre materialer om emnet

På sitet '[Levende Grønland](#)' finder man et omfattende undervisningsmateriale til historie, dansk, mediefag og samfundsfag baseret på dokumentarfilmene 'Sumé - Lyden af en revolution',

'Lykkelænder, og 'Håbets Ø'. På hver sin måde handler de om det at være grønlander i nutiden og om forholdet til Danmark.

Faglige mål og kernestof

Forløbet er udviklet til historieundervisningen, og der kan arbejdes med flere faglige mål og emner indenfor kernestof. Vi foreslår følgende fra [STX-lærervejledningen fra 2017](#):

I de faglige mål skal eleven kunne:

- Redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling.
- Analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne.
- Reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende.

I kernestoffet kan man vælge at arbejde med:

- Forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne.
- Kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie.
- Nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer.
- Historiebrug og -formidling.

God fornøjelse!